

Рамона Михаила
Сенем Тимуроглу
Магдалена Кох

Сустрети у оквиру COST пројекта IS0901 у 2012. години

Женска књижевност и везе Истока и Запада у Европи: визуализација повезаности

Радионица *Женска књижевност и везе Истока и Запада у Европи: Визуализација повезаности* одржана је од 25. до 28. априла 2012. у Букурешту на Универзитету Спиру Харет. Радионица је имала 66 учесника из 19 европских земаља, а покренула је питања о факторима укљученим у процес женског писања, издавања књига и успостављања контаката са читаоцима.

У средишту пажње био је концепт визуализације који обухвата употребу “мапа, стабала и графикона” (термини Франка Моретија) како би се показали међусобни утицаји Истока и Запада, квантитативни подаци (пропорције, проценти) и илустровао утицај неког дела, аутора или групе аутора.

Радионицу су отвориле професорка Мануела Епуре, вице-ректорка за научна истраживања при Универзитету Спиру Харет и професорка Сузан ван Дијк, директорка пројекта COST IS0901.

Пленарно предавање, *Румунке у Паризу. Француске књижевнице румунског порекла: Дора д’Истрија, Ана де Ноаје и Марте Бибеско*, одржала је професорка Ефстратија Октапода са Универзитета Сорбона. Прва сесија, *Поређење Истока и Запада*, бавила се мапирањем Европе 19. века кроз налажење веза међу књижевницама из земаља источне и западне Европе. Друга сесија, *Женски простори*, састојала се из три презентације чији је циљ био упознавање публике са обичајима и традицијама европских градова кроз дневнике са путовања списатељица. Трећа сесија, *Међународни женски утицаји*, скренула је пажњу на три важне европске књижевнице 19. века, Жорж Санд, Фани Секулићи и Софију Казанову, као и на њихов утицај у стварању међународних веза. Четврта сесија, *Међународна рецепција*, истакла је интернационалну димензију ауторства. Пета

сесија, *Поглед споља*, бавила се ширењем источноевропске књижевности у 18. и 19. веку кроз повезивање текстова, средстава и истраживача. Шеста сесија, *Утицај западних идеја*, бавила се процесом преношења схватања са Запада у 19. и раном 20. века ка земљама централне и јужне Европе преко образовних пракси и феминистичких идеја и појмова. Последња сесија, *Међународне појаве у 19. веку* указала је на превазилажење граница кроз радове четири значајне књижевнице.

Панел којим је председавала Астрид Кулсдом бавио се начинима рада на бази података: демонстрацијом, дискусијом и питањем коришћења великих извора у бази података. Хертјан Филарски из Хајхенс института у Хагу одржао је радионицу о визуелном приказивању резултата истраживања. Хенријет Парч и Мадлин Жеј представиле су могуће начине за планирање будућег рада, док је Биљана Дојчиновић представила учесницима пројекат и базу података о српским ауторкама, *Књиженство*.

Транснационални поглед на женску књижевност у 19. и 20. веку

У Истанбулу је од 27. до 29. септембра одржана радионица *Транснационални поглед на женску књижевност у 19. и 20. веку: Турска и Европа* у оквиру пројекта *Књижевнице у Турској* који је подржао Турски одбор за истраживања у области науке и технологије. Пројекат је део заједничког истраживања у оквиру COST акције под називом *Књижевнице кроз историју – ка новом разумевању европске књижевне културе (IS0901)*.

Пројекат *Књижевнице у Турској* истражује историју женске књижевности у Турској у временском интервалу од Отоманског царства 16. века до савремене Турске. Циљ је успостављање тројезичне (турски, енглески, француски) електронске базе података која ће учинити доступним биографске и библиографске податке о турским књижевницама и на тај начин омогућити да се њихова дела више истражују.

Циљ међународне радионице *Транснационални поглед на женску књижевност у 19. и 20. веку* био је оживљавање дијалога међу радовима књижевница различитог порекла. Компаративни поглед на женску књижевност ослања се на

теорију транснационализма, у којој се акценат ставља на везе створене кроз историју и искуство, пре него на поделе према националности, етничком и културном пореклу.

Транскултуралне, транснационалне и трансдисциплинарне перспективе о женској књижевној историји

Конференција *Транскултуралне, транснационалне и трансдисциплинарне перспективе о женској књижевној историји* одржана је од 26. до 28. новембра у Пољској, у Познању, у оквиру међународног COST пројекта IS0901. Организатори су Институт за словенске студије и Интердисциплинарни центар за студије рода и идентитета при Универзитету “Адам Мицкијевич” у Познању.

На конференцији је учествовало око 30 европских стручњак(ињ)а за женску књижевност и дигиталне базе података. Пленарно предавање првог дана одржале су Ева Красковска и Бригида Хелбиг-Мишевски, које су говориле о преображају књижевнице Марије Коморнице. Луцина Марзец и Адриана Ковачева представиле су онлајн пројекат Речник великих пољских књижевница. Остале сесије обухватале су теме као што су међународне везе пољских књижевница, транснационалне и међународне перспективе, али и проблеме откривања ауторства путем дигиталних медија, као и питања визуализације.

Средишње категорије ове конференције, оличене у префиксу *транс-*, представљају критику бинарних подела и узимају у обзир појаве које су карактеристичне за женско писање, као што су мобилност, номадизам и унакрсне везе створене кроз миграције. Усвајање ових перспектива представља корак према новој историографији женског ауторства као алтернативи хронолошком приступу. Оне нам такође помажу да разумемо комплексност женског доприноса књижевности, која је резултат преклапања, али и противречности међу нормама и сликама женског понашања и стварним жељама и активностима жена.

Превела Дуња Беговић

